

Dichterbij Rottumerplaat

Dichterbij Rottumerplaat

Het is drie kilometer fietsen van mijn huis naar de Waddenzee: een rechte weg door twee dijkgaten heen langs het land waar rustig het graan opkomt, een laatste boerderij waar een vriendje van mijn zusjes woont. Op de dijk drinken de lammetjes bij hun moeder en ze slingeren met hun staarten. Uit een sloot kruipen twee eenden met elk een groene kop.

De dijk is hoog en ik wandel over het pad schuin naar boven, ontwijk de schapenkeutels en wanneer ik over de dijk kan kijken, overvalt me telkens het weidse.

Het waait fris in mijn gezicht, het licht is helder en ik hoor tientallen vogels – visdiefjes, scholeksters en tureluurs – door elkaar kwetteren, draai mijn hoofd naar rechts en het gakkende van ganzen wordt luider tot ze me voorbij gevlogen zijn.

Ze hebben een zwarte kop, waardoor ik ze herken als rotganzen. Er klinken stemmen die praten over een verjaardag met appel- en chocoladetaart en onderaan de dijk gaan twee wielrenners in knalgele jassen door het piepende hekje. ‘Tjuu luu luu,’ zeg ik zacht, ‘pietepietepiet.’ Ik probeer de geluiden op de kwelder te onderscheiden, zelfs een vleugelslag van een lepelaar boven me. De wind zingt door het stalen hek. Elk geluid valt me op, vermengt zich met alles wat ik om me heen zie, de bescheiden kleuren van het wad.

Aan de horizon zie ik de contouren van Rottumerplaat en rechts vaag de hotels op het eiland Borkum en als ik tuur naar de plek tussen beide eilanden in kan ik de zeekaap op Rottumeroog ontdekken, de Zuiderduintjes ervoor.

De twee eilanden zijn onbewoond en ik stel me voor dat de vogels er net zo eindeloos kwinkeleren als op de kwelder waar ik nu sta.

In dit niemandsland blijf ik rechtuit lopen zonder om te kijken naar de dijk achter me die de bewoonde wereld verraadt. Ik trek een blauw plastic draadje uit een plukje zeealsem en steek het in mijn jaszak.

De wind blaast langs mijn oren en met de camera van mijn telefoon probeer ik te vangen wat ik zie, de horizon op een klein beeldscherm.

Dichterbij Rottumerplaat

Het zicht is elke dag anders: hoe de wolken in de lucht hangen, een oranje gloed, roze tot rood bij zonsondergang, de kleuren van het land in het zonlicht dat dan weer grauw wordt na een weersomslag. Onderweg kom ik een ganzenvleugel tegen, een bot met bloedresten steekt uit en een meter er vandaan liggen witte veren verspreid in het hoge droge gras. Ik tik er kort tegen aan met de punt van mijn schoen: een rotgans of een brandgans. Waarschijnlijk opgegeten door een vos, het roofdier met zijn hol vol kadavers.

De kwelder begint drassiger te worden, zodat ik beter moet opletten waar ik mijn voeten neerzet.

Ik sta met mijn schoenen in het slik en vergeet altijd dat ik beter laarzen kan aantrekken.

De Waddenzee komt steeds dichterbij en ik twijfel of ik haar kan bereiken zonder weg te zakken. De veldleeuwerik hoor ik twinkeliers en ik zie hem hoog in de lucht. Het is een van mijn lievelingsvogels, samen met de scholekster.

In de verte zie ik opeens een silhouet niet groter dan een verticaal streepje dat op gelijke hoogte met me mee wandelt, een ander in dit lege land, een wadloper misschien, maar hij is te klein om me te storen.

*

Alsof ze gebouwd zijn als stevige stadsmuren staan de zes flats aan de rand van de wijk, de auto's op de ringweg razen blindelings de stad in en uit. De rode auto's vallen het meeste op, net als op de parkeerplaats beneden: één links in de hoek en één in het midden. Het is voorjaarsvakantie en ik sta in de wind op de twaalfde verdieping van de Reigerflat.

Ik heb uitzicht op de Leeuwerik, een evenbeeld, net als de rest van de flats: Kievit, Bergeend, Scholekster en Aquamarijn. We leven zo hoog als een vogel in de lucht. Ik strek mijn

Dichterbij Rottumerplaat

armen als de vleugels van een reiger en kijk naar twee kleine mensen die beneden lopen met een boodschappentas.

Twee kikkers zijn ze, twee mollige kikkers.

Mijn moeder zei dat ik tot zaterdag niet verder mag gaan dan de galerij. Dat is vijf dagen. Dat is mijn vakantie en in het weekend mag ik naar mijn vader, een geluk omdat ze me anders zeven dagen had verboden om naar buiten te gaan. Dat zei ze, ik had geluk. Mijn neefje en ik hadden geluk gehad. Fok, die coniferen gingen te hard, sick was het, we keken ernaar en zagen dat het mis ging met die bomen. Mijn neefje rende weg. Ik leun met mijn armen op de reling, staar naar de rijtjeshuizen die vijftig of zestig jaar geleden in blokken zijn neergezet. Ik kan het huis van mijn opa en oma zien, die met het dak-kappelletje, en ken de straten in mijn buurt. In de verte steekt de Martinitoren boven de stad uit, maar binnen tien minuten rijd ik op mijn scooter naar de Grote Markt.

Het is elf uur 's ochtends.

Mijn moeder is rond acht uur naar haar werk gegaan en ik was in bed blijven liggen. Rond zes uur zal ze terug keren.

Tot die tijd ben ik alleen.

Ze zei dat ik de kamers kon stofzuigen, de kasten kon afstoffen. Ik heb niet gereageerd, omdat het nog vijf dagen duurt en ik niet weet hoe lang dat is. Raf zei dat ik gewoon moest komen chillen bij het veldje, omdat iedereen daar is, dat ze heus niets merkt. Ik laat het en ga douchen, een uur of zo, omdat het kan. Ik draai het water van warm naar heter en kijk naar de rij shampooflessen waar nog een bodempje in zit, scheermesjes in het zeepbakje, de condens op het raam. Mijn beschikbare ruimte is ongeveer vijfentachtig vierkantemeter en de galerij is mijn uitkijktoren, maar voorlopig ontwijk ik de stad volledig zolang het verboden terrein voor me is.

Ik schaaf de kaas voor mijn tosti, de ham is op zodat ik een extra plak kaas op mijn boterham leg. Mijn moeder moet boodschappen halen. Bijna snijd ik mijn duim aan de kaasschaaf.

Er is nog één pak melk, een half pak chocolademelk, een komkommer met een verschrompeld uiteinde, een gerimpelde tomaat die achter in ligt.

Dichterbij Rottumerplaat

Vanmiddag kan ik er misschien net een broodje gezond van maken, een soort van gezond, met veel ketchup en mayonaise. Ik pak een blikje energydrink, check mijn telefoon, luister vaker naar muziek van Josylvio (*sommigen free, sommigen zitten locked up, het leven is een trip, boy believe that...ik kan niet meer slapen, ze zeggen 'relax'*) Voor mij is hij de beste Nederlandse rapper, zijn lines, zijn flow, het is vuur.

Ik tik de beat mee op de tafel en blijf zitten, terwijl op de digitale klok van de magnetron een minuut verspringt.

In de spiegel besluit ik me overmorgen te scheren en ik wissel mijn T-shirt om. In mijn telefoon heb ik teksten opgeslagen waarover ik ontevreden ben. Mijn hoofd beweegt mee op mijn eigen beat en het blijft stil in huis: Wat wil ze dat ik doe? Ga das, ga loezoe. Mijn moeder komt vanavond terug met een zak van de patatboer. Ik wil een berehap. Ik wil een frikandel met mayo. Ik eet patat tot ik het niet meer happen kan. Ik eet het op tot ik het niet meer vreten kan.

Mijn neefje moest lachen toen ik zei dat ik huisarrest had gekregen, maar mijn moeder zei dat ze daar niets mee te maken had. 'Jij bent mijn kind,' en ze sprak de rest van de avond niet tegen me. Ze ging op tijd naar bed, omdat ze er in de ochtend weer op tijd uit moest. Haar vaste excuus is dat ze hard werkt voor mij, alles wat ze doet is voor mij. Ik gaapte in haar gezicht en ze zei niets. Ik gaap naar de lege stoelen en trek haar roze fleecedeken over me heen.

Ik wil een kat of een cavia, for real, een wandelende tak als je het mij vraagt.

Iets dat terug praat. Het is half drie 's middags.

Vannacht was ik wakker geworden en het duurde twee uur voordat ik weer in slaap viel. Misschien kwam het doordat ik de hele dag niets had gedaan, gamen mag ook niet. Mijn moeder wil dat ik ga nadenken en mijn tijd besteed aan andere dingen. Ze overdrijft. Gelukkig mag ik mijn telefoon bij me houden, zodat ik tenminste kan zien wat mijn matties aan het doen zijn.

Het is negen uur 's ochtends.

Dichterbij Rottumerplaat

Mijn moeder zei dat ik de keukenkastjes kan schoonmaken en de woonkamer heb ik nog niet gestofzuigd. Ze zei dat ik die coniferen zelf in de brand had gestoken en daarmee wint ze elke discussie die ik deze week met haar aanga. Het was niet eens mijn idee. Op YouTube kijk ik naar video's van 101Barz, Tommyinnit en lui die aan het Minecraften zijn. Als ontbijt heb ik een zak paprikachips gevonden en ik kijk op mijn telefoon. Ik heb een nieuwe volger op Instagram, een meisje, en ze vindt mijn teksten goed.

Op haar profielfoto waaien lange haren half voor haar gezicht en ze glimlacht, terwijl ze in the middle of nowhere in de modder staat.

Al haar foto's zijn buiten gemaakt: op een dijk met een schaap, land tot aan de horizon of van plastic afval verzameld op het strand waarbij met grote letters staat: 'Per minuut belandt een vuilniswagen aan plastic afval in zee' en een video met niets om haar heen.

Ik hoor de wind blazen, veel vogels. Zou ze echt naar rapmuziek luisteren? Ik speel de video met de vogelgeluiden een aantal keren af, ze draait rond met de camera en in de verte zie ik water. Met mijn ogen dicht ontdek ik verschillende vogels, ze fluiten of kwetteren of hoe noem je dat, lange en korte tonen, hoger en lager.

*

Ik kijk naar mijn voeten, terwijl ze verder stappen langs de slenken die ik net te breed vind om eroverheen te springen. Ik vraag aan twee ganzen die meters verderop zitten of ze brandganzen zijn, of ik dat goed gezien heb. Ik denk het wel: wit gezicht en zwarte snavel.

'Lamsoor,' zeg ik. De plantjes die op de kwelder groeien zijn moeilijk te onderscheiden nu ze nog niet bloeien, maar lamsoor herken ik, net als de zeealsem die ruikt naar lavendel. Weer een stukje plastic op de grond. Het Waddengebied is beschermd, maar nooit helemaal opgewassen tegen de mensen en mijn vader zegt daarover dat geld het uiteindelijk wint.

Dichterbij Rottumerplaat

Het waait hier altijd, soms dwars door alle kleding heen, zodat ik vaker stijf van de kou terug keer naar huis.

De wind praat tegen mij, haar stem maakt het meeste lawaai, maar anders dan het lawaai van mijn zusjes en mijn moeder samen. De wind kan me vooruit duwen, mijn jas bollen en ik moet lachen. Ik hoor een paar meeuwen krijsen, kokmeeuwen met hun zwarte kop. De zon schijnt plotseling fel op het water.

Daar ligt het onbewoonde eiland Rottumerplaat in de zee met het strand voor de zeehonden, de duizenden trekvogels en ik tuur met mijn handen boven mijn ogen tegen het zonlicht in.

Ik krijg er tranen van. Als ga ik wadlopen, kan ik lopend over de bodem van de zee dichterbij komen, maar ze blijven onbereikbaar: De Rottums, een naam die klinkt als van een familie.

In mijn broekzak piept mijn telefoon tweemaal achter elkaar. Jaydenbars is begonnen me te volgen en hij heeft een opmerking geplaatst bij mijn video: *'nice birds singing'*. Ik reageer met een hartje.

Zijn profielfoto is een selfie in de spiegels van de lift.

Hij heeft meerdere foto's gedeeld van zijn flat en rapt erover, heel persoonlijk. Hij viel me op, omdat hij een reactie had geplaatst onder een video van S10 en later nog een keer onder een video van 101barz. Ik weet niet. Hij schrijft zijn eigen teksten. Ik had niet verwacht dat hij me zou gaan volgen, misschien ontvolgt hij me morgen weer.

Hi Elise

waar is die safari?

Het is hem. Hij praat tegen me. Ik kijk verbaasd naar de woorden op mijn beeldscherm en besluit terug te lopen naar mijn fiets. In het randland blijf ik bereikbaar.

Hey Jayden, dat is het Wad

Dichterbij Rottumerplaat

Wat? 😊

Ja, het wad

Mijn telefoon stop ik in mijn broekzak als het langer duurt voordat hij antwoordt. Achter de dijk draaien een paar windmolens me tegemoet en ik zet mijn koptelefoon op, luister naar zijn teksten (*kom op kom op kom op, ik zeg: we gaan up we gaan high, dan ben ik alleen en ik draai. we zien je niet, niemand die me ziet*). Hij heeft tweeduizend volgers en ik zie dat hij weer iets aan me heeft geschreven.

Ik hoor duizend vogels om je heen. It's music. Tot de horizon

Mooi he, en jij? Ben je in de stad?

Bovenin zit ik, in de Reigerflat

Jij kunt vast ver kijken vanaf je balkon.

Misschien kan je me zien

De zee is ver weg

Als je goed kijkt?

The sky is grey

Leuk dat je m'n video hebt gekeken 😊

Dat gekrijs op de achtergrond is een meeuw.

Heb je ook meeuwen in de stad? Ik dacht alleen duiven

Nee, ook af en toe een meeuw

Zie je dat je dicht bij de zee woont?

Dichterbij Rottumerplaat

Het is half zes 's ochtends op de derde dag dat ik opgesloten zit. Mijn moeder vindt dat ik het niet zo mag noemen. 'Doe je eens wat anders dan doelloos rondhangen bij het winkelcentrum,' zei ze. Ik dommel wat, slaap licht tot ik haar hoor rommelen in de badkamer. Gisteren hoorde ik zeker een kwartier lang de buurman rochelen boven de wc-pot. Het is half acht en ik blijf liggen tot ze de voordeur achter zich dicht trekt. Laat me maar alleen. Ik geef me eraan over en open het gordijn van mijn slaapkamer. De stad die wakker wordt. Vandaag is een regendag, zodat het een perfecte dag zou zijn om te gamen. Ik kijk naar de druppels op het keukenraam, terwijl ik een boterham smeer met pinda-kaas. Het smaakt me niet en ik gooi hem na twee hapen in de vuilnisemmer. Wat zou Elise doen als het regent?

Ik stel me voor dat ze als een zeemeermin op de kwelder ligt en praat tegen de meeuwen, haar lange haren met plukken zeewier. Ze zei dat ik moet doen alsof ik op een eiland zit, een onbewoond eiland. Misschien dat ik me dan minder eenzaam zou voelen.

Het is gek. Als je geen toegang hebt tot je normale leven, ga je je er ook steeds meer van afzonderen. Ik ga niet op zoek naar contact met Raf en de anderen. Het is makkelijker te doen alsof ze niet bestaan. Ik druk me twintig keer op en loop heen en weer tussen de woonkamer en de keuken.

Een eiland: sommigen gebruiken hun bankstel als eiland, maar mijn eiland is de stad. Ik kom er nooit buiten.

Elise zei dat ik op mijn scooter naar de zee kan rijden en dat is waar, maar ik heb er nooit eerder over nagedacht. Misschien omdat er bij haar zee geen strand bestaat. Ik heb al dagen geen echt contact. Wij praten met letters op de telefoon. Ik stuurde haar een foto vanuit mijn open slaapkamer-raam en durfde geen foto van mezelf te maken. Ik pak het laatste blikje energy-drink. Ik schrijf snel wat gedachten in mijn telefoon: 'niet hardop dit, niet voor mn matties, ze zien me gaan, kijk mn life dan, ze willen niet weten, ze willen niet weten, wat mn life kan zijn, ze zeggen kom hier dan, wijs ons die mermaid.' Ik lees de woorden en

Dichterbij Rottumerplaat

had ze nooit geschreven als ik zat te chillen in het park. Ik wis ze. Over een paar uur ben ik op de helft van de dagen en begint eindelijk het aftellen. Ik moet m'n kop erbij houden. Ik loop heen en weer tussen de woonkamer en de keuken.

Ik kan naar de galerij gaan en de wind voelen, zoals Elise het noemt. Bovenin de flat waait het altijd.

Aan de muur naast de tv hangen lijstjes met foto's van mij van vroeger. Samen met mijn moeder in een fotostudio van een vriendin van haar. Ze draagt make-up en is tien jaar jonger, zodat ze een andere vrouw lijkt en ik glimlach verlegen, mijn haren krullen omhoog. Een jongetje was ik toen. We woonden al in de Reigerflat en alle buurvrouwen vonden me schattig. Ik kijk naar de poster van de Lamborghini Huracan op de kledingkast in mijn slaapkamer en zie dat in de hoek naast het plakband een scheur zit. Ik haal hem weg, omdat ik er toch nooit in kan rijden. Ik kan weinig met die dromen zonder *reality*. Ik lees de appjes van Raf en m'n matties die al dagenlang chillen zonder mij en me ook niets meer vragen, of ik nog leef, of ik het koud heb of niet. Ik lees alle appjes en durf de groep niet te verlaten.

Hi Jayden zullen we videobellen?

Elise, ze ziet dat ik online ben en het is laf te doen alsof ik haar niet zie, check snel in de spiegel hoe ik eruit zie. Ze lacht naar me, haar haren waaien voor haar gezicht en ze probeert ze bij elkaar te houden. Ik hoor vooral het geluid van de wind door de speaker ruisen.

'Ik dacht dat je wel met me wilde meelopen. Je zit daar toch maar.'

Ze draait haar telefoon naar de lucht en ik zie een groepje vogels overvliegen, hoor haar roepen op de achtergrond of ik ze kan zien.

'Het is helder vandaag,' zegt ze en ik zie haar ogen even groot in beeld. 'Ik denk dat we beide eilanden goed kunnen zien liggen.'

'Oog en Plaat,' antwoord ik.

'Het is nog een eind wandelen.'

'Ik begin het gebied te leren kennen.'

Dichterbij Rottumerplaat

‘Ik ben jouw gids,’ zegt ze en ze laat haar groene laarzen zien. ‘Waarom ga je ook niet naar buiten? Een beetje frisse lucht.’

‘Je klinkt als m’n oma.’ Maar ik doe wat ze zegt en loop naar de reling, laat haar met mijn telefoon de hoogte van twaalf verdiepingen zien en luister naar de wind en het voorbij razende verkeer op de ringweg.

‘Al die volkstuintjes!’ roept ze. Tientallen verschillende huisjes staan op vierkante stukken grond, netjes bewerkt door de tuinliefhebbers. Jaren geleden hadden mijn moeder en ik moestuintjes van de Albert Heyn in de vensterbank staan. Ik geloof dat het project was mislukt of dat mijn moeder nog probeerde de wortels water te geven, maar uit de meeste moestuintjes verscheen geen groen plantje, een wortel aten we nooit.

‘Mijn ouders hebben een moestuin, maar we hebben ook veel slakken.’ Even zeggen we niets tegen elkaar.

Ik staar naar de lucht, zo ver mogelijk over de stad heen naar de horizon, naar de zee van Elise, haar eilanden.

‘Hey,’ hoor ik. ‘Ik zie je kin en je neusgaten.’

‘Ik zag net alleen modder en hoorde soppige voetstappen.’

‘Slik is dat, zeelei, en het is oppassen. Soms is het vreselijk glad.’

‘Waar zijn jouw vrienden deze vakantie?’ vraag ik.

‘Gewoon.’

‘Of wonen ze allemaal ver weg?’

‘Er wonen hier meer mensen.’ Ze kijkt me wat geïrriteerd aan.

‘Als ik alleen ben zie ik meer. Daarom doe ik dat liever.’

‘Mijn vrienden vergeten me. Ze weten dat ik al hun appjes kan meelezen, maar ze praten niet tegen me.’

‘Over twee dagen ga je met ze chillen en vergeet je mij weer,’ zegt ze.

‘Een zeemeermin vergeet ik niet.’

‘Ga je me redden als ik verdrink in de plastic soep?’

Dichterbij Rottumerplaat

'Elke keer opnieuw.'

Ik kijk hoe ze haar haren voor haar gezicht vandaan probeert te halen. Ze is bijna bij het water van de Waddenzee. Ze laat me de eilanden zien, enthousiast roept ze dat ze ze duidelijk ziet liggen in het zonlicht.

Het geeft niet dat ik ze nauwelijks kan ontdekken op mijn beeldscherm. Ik ga er een keer met haar naartoe, zodra dat mag. Ze zegt dat het niet mag, alleen in een ander leven als we terugkeren als zeehonden.

Ze laat me dromen, zodat ik 's nachts naar de lichtjes van de stad kan kijken en me verwonder alsof de hemel vol is met sterren. Ik sta bovenin op de galerij van mijn flat uit te kijken naar waar de zee is, de horizon en weet dat het maar een uur rijden is op de scooter. Het waait. Ook haar wind hoor ik blazen op de speaker en als ik kijk naar mijn telefoon zie ik dat ze me dichtbij de zee heeft gebracht.

- Fieke Gosselaar